

okviru UIAA, svetovne zveze planinskih organizacij, ter plezati v Perujskih Andih predvsem v zahodni steni Chacararajuja in vsaj dvakrat oditi v francoske Centralne Alpe, predvsem pozimi, kjer bi preplezal katero od smeri, ki bi jo v evropskih alpinističnih krogih ocenili tako visoko, da bi postala na plezalca pozorna vsaj evropska alpinistična javnost. Vendar mladi mož ne pleza samo zaradi drugih, ki znajo oceniti njegove dosežke; pravi, da so mu gore duhovna hrana, »ko pa postanejo to, je treba vsaj enkrat tedensko oditi v gore«. – Sicer je bil Andrej Markovič doslej na treh velikih alpinističnih odpravah v tuja gorstva: predlanskim na mednarodni odpravi v perujske Ande, lani na odpravi UIAA za mlade in perspektivne alpiniste, ki jo je organizirala mednarodna zveza planinskih organizacij UIAA v Sečuan na Kitajsko, in letos na slovenski »kadrovski« odpravi na Daulagiri.

Za prihodnje leto še nima natančnih načrtov; morda bo šel na mednarodni mladinski alpinistični tabor v Pakistan, ki ga organizira UIAA, vsekakor bo šel spet rad v perujske Ande, kjer ima že ogledanih nekaj smeri, predvsem v zahodni steni Chacararajuja, letošnjo zimo

pa bi šel rad vsaj dvakrat v francoske Centralne Alpe, kjer bi preplezal nekaj zanimivih smeri.

Zdenka Globočnik bo poleg vsega obljubljenega poskušala za svojega varovanca urediti zavarovanje, če bi se mu kjerkoli v gorah kaj pripetilo. »Vsekakor pa želim v izdelke z blagovno znamko Vrh vtakati alpinistiko, športni vidik gorništv«, pravi. Varovanec Vrha bo nastopil v novem katalogu tega podjetja, na Vrhovem dnevu na Ski expu v Ljubljani in na poletnem plezalnem taboru prihodnje poletje.

Sicer pa so slovenski alpinisti že doslej dobro sodelovali s tem uspešnim slovenskim podjetjem, ki ga ob vrhunskih alpinistih dobro pozna tudi najširši krog slovenskih planincev: predvsem pohodne gorniške hlače tako za običajne planinske pohode kot za trekinge in odprave v najvišje gore sveta, jakne iz termo velurja, vetrovke in vetrne hlače dobro poznajo slovenski obiskovalci gorskega sveta. Te izdelke so doslej preizkusili že na nekaterih slovenskih alpinističnih odpravah, med drugim na »kadrovski« odpravi na Daulagiri, na kateri je sodeloval tudi Andrej Markovič, in na hrvaški mednarodni odpravi na Šišo Pangmo.

PREDSEDNIK DRŽAVE JE ODPRL FOTOGRAFSKO RAZSTAVO ALPINISTA IN GORSKEGA VODNIKA

FOTOGRAFIJE STANETA KLEMENCA

Prav redko se v planinskih krogih zgodi, da bi za najširšo javnost navidez malo pomembno fotografsko razstavo odprl predsednik države, to pa se je letošnjega 8. oktobra zgodilo v kulturnem domu Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici, kjer so odprli fotografsko razstavo fotografa, alpinista in gorskega vodnika **Staneta Klemenca** o njegovi letošnji poti na Severni tečaj. Razstava je bila za Bohinj še toliko pomembnejši dogodek, ker je bil Klemenc »prvi Bohinjec, ki je peš prišel na zemeljski severni pol«, saj se razstavljalet že več kot poldrugo desetletje smatra za Bohinjca, ker ima na Gorjušah počitniško hišo, v kateri preživi vse svoje proste dneve in od tam hodi na svoje gorske pohode. Kot se ob obisku državnega predsednika spodobi, je bil na otvoritvi razstave tudi bohinjski župan **Franč Kramar**, ki je ob tem dogodku prvi povedal misel o prvem Bohinjcu na najsevernejši točki Zemlje, o čemer dokumentirano priča tudi fotografija, na kateri avtor razstave stoji na tej točki z visoko dvignjeno bohinjsko zastavo v roki.

O Klemencu – fotografu in posebej o njem kot avtorju te razstave je govoril umetnostni zgodovinar **France Zupan**, tudi sam znan in njega dni uspešen alpinist, ki je med drugim dejal, da se Klemenčeve fotografije bolj nagibajo v reportersko, realistično smer, pri tem pa je zaznati tudi ravno pravšen umetniški navdih, ki te fotografije dviga nad povprečje novinarske fotografije za vsakodnevno rabo. Naposled je spregovoril še predsednik države **Milan Kučan**, ki je na ta dogodek prišel v spremstvu soproge **Štefke**. Dejal je, da se je rad odzval vabilu, naj bi odprl razstavo svojega planinske-

Stane Klemenc z bohinjsko zastavo na Severnem tečaju

ga prijatelja Staneta, ki ga ceni, kot je povedal, kot človeka, gornika in tako vnetega ljubitelja narave, predvsem visokogorske, da ta njegova strast po nenavadnih potovanjih že meji na pustolovstvo. Po kulturnem programu, ki so ga izvedle učenke radovljiške glasbene šole, tri blokflavtiske in pianistka **Maya Fürst**, je predsednik Kučan razstavo odprl.

Stane Klemenc, letnik 1950, po poklicu fotograf, pravi, da se fotografija in alpinizem odlično dopolnjujeta, »moje fotografije pa so predvsem odsev romantične in včasih tako krute narave, ki mi je vsekakor zelo blizu«. V zadnjih petnajstih letih je sodeloval na številnih skupinskih in na 18 samostojnih razstavah, od katerih so bile skoraj vse povezane z alpinističnimi odpravami, kajti bil je član petih odprav, ostalih 12 pa je organiziral in vodil sam. Lani je končal projekt osvajanja najvišjih vrhov vseh celin, ko je kot na zadnjega skupaj z **Vikijem Grošljem, Rafkom Vodiškom in Stipetom Božičem** po prvenstveni smeri priplezal na najvišji vrh Antarktike Mt. Vinson. Skupinske fotografske razstave je imel med drugim leta 1977 v Katmanduju v Nepal, leta 1992 v Barceloni v Španiji, ko so tudi z njo na olimpijskih igrah promovirali Slovenijo, in letos v Carigradu

Otvoritev razstave v Bohinjski Bistrici: Stane Klemenc, Milan Kučan, Franc Kramar in France Zupan.

Foto: Marjan Raztresen

v Turčiji. Samostojne razstave je imel med drugim večkrat v Ljubljani in poleg tega tudi v Celju, Kranju, Splitu, Makarski, Drnišu, Domžalah, Kanalu ob Soči, Ormožu, Kranjski Gori in Londonu.

S svojimi fotografijami je sodeloval v več kot 50 knjigah, od katerih so nekatere popolnoma njegovo delo.

M. R.

IN MEMORIAM: DUŠAN NOVAK, JAMAR, PLANINEC, GEOLOG, HIDROLOG IN DOPISNIK PV

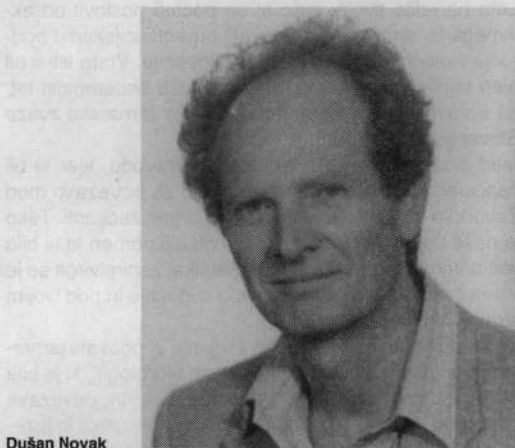
MOŽ, KI JE PLEZAL V VIŠINE IN GLOBINE

Letošnjega 21. septembra so številni slovenski jamarji, planinci, taborniki, geologi in drugi naravoslovci na ljubljanskih Žalah pospremili na zadnjo pot svojega prijatelja in tovariša **Dušana Novaka**, magistra geoloških znanosti. Novica o njegovem nepreklicnem odhodu s tega sveta je prišla iznenada: še nekaj dni pred tem je v uredništvo Planinskega vestnika, katerega dolgoletni in stalni dopisovalec je bil, prišel njegov prispevek o gorski roži zoisovi zvončici in njegovem gimnazijskem gorskem potovanju iz Bohinja na Triglav, čisto drugačno besedilo od vseh drugih, ki jih je dotlej poslal v objavo, opremljeno s spremnim pismom, ki je nekako pojasnjevalo zanj tako nenavadno besedilo. Ali je bila v tem pismu že slutnja njegovega nepreklicnega odhoda?

O priljubljenosti Dušana Novaka med njegovimi naravoslovnimi somišljeniki, predvsem še jamarji, prča med drugim številno spremstvo na njegovi zadnji poti, na njegovo življenje pa so v treh žalnih nagovorih nad katafalkom na Žalah spomnili trije govorci.

Najprej je spregovoril predsednik Jamarske zveze Slovenije **Aleš Lajovic**, ki je govoril skoraj izključno o pokojnikovem jamarskem udejstvovanju:

»Spoznala sva se pred manj kot tridesetimi leti na rednem četrtkovem sestanku tedanje Jamarske sekcije pri Planinskem društvu Železničar, ko sem si želel izposoditi jamarske lestvice, da bi si ogledal jamo Govic v Bohinju. 'Najprej boš nekaj časa hodil z nami po jamah, da se naučiš varne hoje po podzemlju, potem boš lahko dobil opremo', si dejal. In smo se kar takoj dome-

Dušan Novak

nili za 'akcijo', kot pravimo našim pohodom po podzemlju. Odpravili smo se v jami Lobašgrote in Škorten pri Črnem potoku v bližini Kočevja. Minilo pa je še več kot deset let, preden sem se slednjič le odpravil v Govic. Pred jamarji so bili namreč tedaj drugi, večji izzivi – Pološka jama, naslednja leta pa Brezno pri gamsovi glavici nad Bohinjem, ki nas je 'železničarje' dobro okupirala. Leta 1972 si bil tudi vodja odprave v to tedaj najgloblje jugoslovansko brezno. Pred tem si leta 1970 vodil tudi prvo jugoslovansko – se pravi slovensko – odpravo na drugo celino – v severno Afriko.